

Veileder

Samarbeidsavtalen mellom Matsentralen og Den norske kirke

Den norske kirke og Matsentralen Norge har inngått en overordnet samarbeidsavtale for perioden 2.2023-2.2026. Formålet med denne avtalen er å legge til rette for samarbeid mellom matsentralene i Norge og Den norske kirke både på nasjonalt og regionalt/lokalt nivå.

Hva er Matsentralen?

Det er [åtte matsentraler](#) i Norge, fra nord til sør i landet. Dette nettverket av matsentraler er samlet under én paraplyorganisasjon, [Matsentralen Norge](#). Matsentralen Norge bidrar blant annet med faglig rådgivning, forhandler frem nasjonale avtaler, etablerer felles rutiner, koordinerer nasjonale prosjekter, legger til rette for samarbeid med nasjonale og internasjonale aktører og mellom matsentralene og representerer nettverket på nasjonalt og internasjonalt nivå.

Hva gjør Matsentralen?

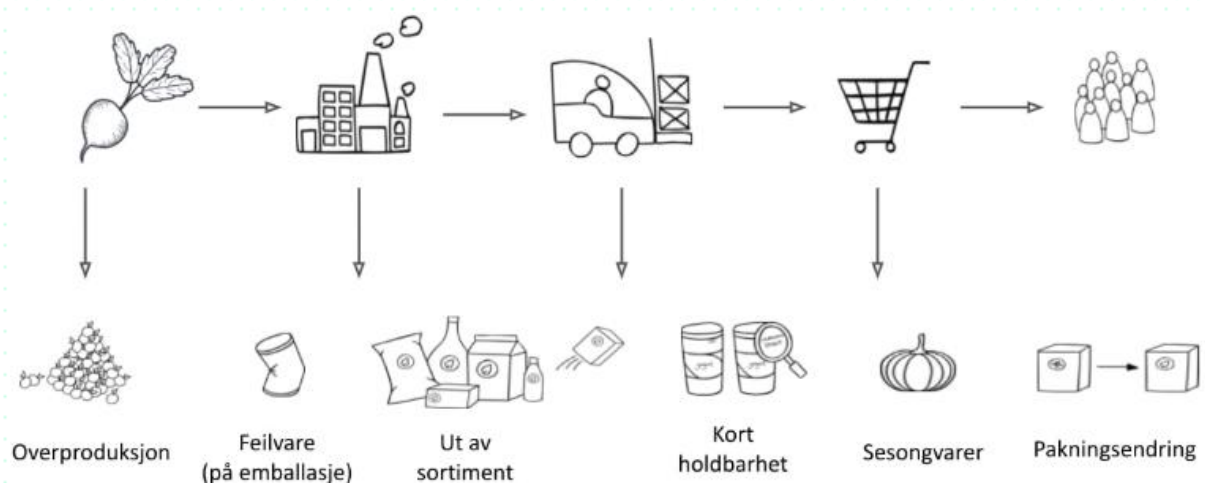
Matsentralene mottar overskuddsmat fra matbransjen, sorterer og oppbevarer denne på sine matsentraler. Ideelle organisasjoner kan komme og hente mat fra sin nærmeste matsentral for å bruke maten til å servere et varmt måltid eller gi en pose med dagligvarer til mennesker i en vanskelig situasjon. Matsentralen samarbeider med over 480 ideelle organisasjoner som hjelper til med å omfordele all overskuddsmaten som samles inn.

Omtrent en tredjedel av all mat som produseres i verden i dag går tapt eller kastes. Ved å flytte mat fra der det er for mye til der det er for lite, bidrar Matsentralen til en bedre omfordeling og bruk av ressurser i matsystemet vårt, samtidig som mange vanskeligstilte får god og viktig hjelp. Aktørene i matbransjen hjelpes slik med å redusere sitt matsvinn og samtidig ta et samfunnsansvar som bidrar til oppnåelsen av [7 av FNs 17 bærekraftsmål](#).

Hvem kan inngå samarbeid med Matsentralen?

Det er kun ideelle organisasjoner som hjelper mennesker i vanskelige situasjoner som kan motta mat fra Matsentralen. Maten må tilbys vanskeligstilte gratis, og organisasjonen må være registrert i Brønnøysundregistrene (ha et organisasjonsnummer) – noe bispedømmer, menigheter og fellesråd har.

Hvordan inngår man et samarbeid med Matsentralen?

Man fyller først ut et [enkelt søknadsskjema](#) som ligger på nettsidene til matsentralen. Deretter blir man kontaktet av Matsentralen, med en standardisert avtale som må fylles ut av den ansvarlige i mottakerorganisasjonen. Et eksempel på en slik avtale finnes [her](#).

Hvordan angår dette Den norske kirke?

Det er flere berøringspunkter mellom Den norske kirkes arbeid og Matsentralens. Dette dreier seg blant annet om å virkeliggjøre bærekraftsmålene, arbeid for klima og miljø, ansvarlig ressursbruk, arbeid mot utenforskap og for rettferdighet.

Skal Den norske kirke drive med matutdeling?

[Plan for diakoni i Den norske kirke](#) beskriver diakoni som kristen tro virksom i handling, uttrykt gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet. Det er å stille seg til disposisjon som enkeltmenneske og fellesskap og spørre: *Hva vil du jeg skal gjøre for deg?* (Luk. 18:41). Det er å dele fellesskap og ressurser med mennesker som står i utsatte livssituasjoner (Matt. 25:35).

Med en økende fattigdom i Norge, og et behov for stadig å finne nye og bedre løsninger for å forvalte skaperverket og ta vare på miljøet – kan dette være én av flere muligheter for Den norske kirke til å finne nye måter å arbeide for «mer himmel på jord», som Den norske kirke har uttrykt det i sin visjon. Denne visjonen konkretiseres også i [strategien](#) kirken har vedtatt for perioden 2022-2029.

Er det problematiske sider ved at Den norske kirke driver med matutdeling?

Matutdeling berører etiske dilemmaer. Utdeling av mat representerer ikke noen langsiktig løsning på fattigdom, men kan være et bidrag for å avhjelpe en akutt situasjon. Som samfunn er vi nå i en situasjon hvor uhorvelige mengder mat kastes, og altfor mange mennesker strever med å få mat på bordet. Vi tror derfor at det trengs at det arbeides parallelt og på flere nivåer – samtidig – for å bidra til å løse disse utfordringene. Lokale avtaler med Matsentralen for å drive matutdeling kan være én måte å gjøre dette på.

Kirken ønsker å arbeide for systemer og strukturer som bidrar til bedre og mer bærekraftige, langsiktige løsninger for de av oss som opplever at økonomien er krevende. Det er imidlertid ikke én enkel løsning på dette, og arbeidet for strukturelle forbedringer tar tid. Det vil derfor være viktig å samtale lokalt om man skal drive med matutdeling, og ha en pågående samtale om *hvordan* og *hvorfor* man skal gjøre dette.

Mer himmel på jord

Den norske kirke er en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus.

Den norske kirkes strategi for 2022-2029	Kirken åpner rom for tro	Kirken er der livet leves	Kirken er mer for flere
 Kirken for den enkelte	Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet	Styrker kirken som kulturarena og forvokter av kulturarv for alle generasjoner	Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt
 Kirken i samfunnet	Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle	Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene – lokalt, nasjonalt og globalt	Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på
 Kirken som organisasjon	Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke	Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører	Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

Ligger det noen føringer fra sentralt hold knyttet til denne samarbeidsavtalen?

Nei, den nasjonale samarbeidsavtalen er kommet på plass for å tydeliggjøre en *mulighet* som ligger her. Samarbeidsavtalen legger til rette for at bispedømmer, menigheter og fellesråd *kan* inngå et lokalt samarbeid med nærmeste Matsentral, dersom man ønsker det.

Kan matvarer fra Matsentralen brukes til menighetsmiddager?

Matsentralen har per i dag har noen sentrale kriterier som man som mottakerorganisasjon må forplikte seg til. Av disse følger det at maten kun skal tilbys vanskeligstilte. Det betyr at matvarer fra Matsentralen kun kan benyttes i tilbud der maten når målgruppen. Dette gjelder uavhengig om det dreier seg om utdeling av matvarer, eller om det dreier seg om å bruke mat til middager. Det utelukker ikke fellesskapsmåltider, men dette må altså gjøres i lys av Matsentralens formål. Dette kan løses på flere måter, og dette vil kunne løses ulikt på forskjellige steder. Her anbefaler vi å etablere en dialog med nærmeste Matsentral om hvordan dette kan gjøres på en god måte.

Er det noen kostnader knyttet til dette?

For å drive Matsentralen, betaler medlemmene en årlig avgift. Denne avgiften er beregnet ut fra hvor mye mat man skal hente. For 2022 var det f.eks. en avgift på kr. 1800 dersom man skulle hente mindre enn to tonn mat i løpet av året.